

El bo de Dick Parker

El *Tacoma*, un vapor que va salpar de Southampton rumb a Sydney el 19 de maig de 1895, es va enfonsar en una tempesta el 5 de juliol. La tripulació –el capità, John Eisengrim; el primer oficial, Thomas Stephens; el mariner Ben Brooks, i el grum Dick Parker– va salvar-se inicialment en un bot de tretze peus, sense aigua i amb dues llaunes de naps. Van sobreviure cinc dies amb una de les llaunes i una tortuga que van capturar, i nou dies més amb l'altra llauna. Llavors Parker va beure aigua de mar i va perdre el coneixement. Passats dinou dies de la tempesta el capità va suggerir que caldria jugar-se a sorts qui havia de ser mort per servir d'aliment a la resta. Brooks es va negar a participar en l'assumpte. La resposta del capità Eisengrim va ser passar-li la navalla per la jugular a Parker, encara estabornit. Eisengrim i Stephens se'n van alimentar durant cinc dies. Sembla que al cap de poc que Parker fos mort, Brooks no va saber resistir-se a la temptació. Un dels altres dos va pensar: «La realitat torna a imposar-se». Els va recollir el *Pretty Horse*

després que haguessin flotat a la deriva al llarg de més de mil milles sense haver espiat abans ni una sola vela. Els tres supervivents van ser desembarcats a Falmouth acusats d'assassinat. Era el 8 de setembre. El 4 de desembre Eisengrim i Stephens van ser declarats culpables i el 9, condemnats a mort. El 13, però, les sentències es van commutar per sis mesos de presó amb treballs forçats. Un cop alliberats, no se'n va tenir més notícies certes. Es va especular que Eisengrim es va canviar el cognom a Wakefield i es va casar amb una dona que l'avorria.

Falsa realitat amb forat

Fa uns deu anys –havia tornat de visita al meu poble natal després de mesos– vaig fer servir l’Street View de Google per localitzar un restaurant al qual havia d’anar més tard, al vespre. M’estava al pis pairal on vaig créixer i –seguint un d’aquells impulsos inexplicables que no saps on naixen– vaig decidir aprofitar per fer una passejada virtual pel carrer de la meva infància. Vaig localitzar l’adreça –com us dic, hi era en aquell precís instant– i, gairebé a l’instant, amb quatre moviments de ratolí, va aparèixer en pantalla el portal que tants cop havia transitat al llarg de la meva vida.

La sorpresa m’esperava uns quants metres més enllà. La figura borrosa d’una transeünt em va resultar familiar. Ja plenament compungit per la intuïció, vaig fer més grossa la mida de la imatge fins a confirmar amb tot detall que sí, que era ma mare. Re d’estrany, en el fons, si no fos que duia morta dos anys.

La instantània estava datada: setembre del 2008. Durant els minuts que van seguir vaig engrandir vianants, cotxes,

portals, rètols. Vaig examinar reflexos en els aparadors cercant més dades que m'indiquessin qui sap què: què feia ella en aquell moment, a on es dirigia o d'on venia. El fet que mirés a càmera –es notava tot i el pixelat de rostres que practica Google– semblava apuntar cap a un senyal ocult, cap a una certa intenció prèvia que ara retornava des del més enllà.

De seguida em vaig calmar, no obstant això. Aquesta càpsula de temps duia mesos o anys congelada en un dels cercadors més grans del món simplement en espera que jo la descobrís. No hi havia missatge, però: el mitjà *era* la metàfora. La salutació virtual, la mera presència de ma mare en el present, la seva permanència en un altre pla de la realitat que interseccionava amb el meu: de fet, doncs, ella no s'havia mort.

Sínia

Encara no sé on soc. És fosc. Avanço. No camino però noto que em moc. Encara no sé on soc però en tinc pistes: hi ha un ressò cavernós dins la fosca. M'adono que es deu tractar d'una mena de túnel. I ara veig una llum llunyana que s'atansa des d'un lateral. I ara una altra. Potser soc en un tren. Ara veig com avança cap a mi una boca, una finestra enorme de llum artificial. Estic dret. Som en una estació de metro. Passem de llarg. No sé el nom de la ciutat on soc. Floto. Flueixo amb les llums, amb el vagó, per la pell interior de la serp del túnel, amb els sotracs. No sé en quin continent em trobo. Això no em preocupa, aparentment. Em deixo fer. M'escolo amb suavitat. Com la vida. Arribo a un altre lloc ple de llum on em consta, per instint, que he de baixar del tren. Aquest cop es tracta de llum natural que tot ho omple. Prové d'uns plafons de vidre que hi ha en un sostre altíssim. Hi ha tot de cintes transportadores i escales mecàniques que vaig fent servir i que em menen cada cop més a prop del que imagino que deu ser la superfície. Surto

a l'aire obert de la ciutat i sé immediatament que no vull romandre-hi. Pujo a un tramvia que giravolta eternament entre edificis i gent qui sap si atrafegada. Tinc la convicció que vull sortir d'aquest altre laberint tot i que no m'hi sento incòmode, ni sol, ni espantat. Observo el neguit de la vida que es mou per perpetuar-se. Ho observo i proud. Ho faig de manera líquida: com un raig de sol a la cara d'algú, com la sorra fina de la platja que llisca entre els dits de la mà. I –però això ja és molt més tard– agafo un altre tren que canvia les giragonses d'abans per la línia recta de bis-turí i em fa surar entre blocs, per sota de ponts, més enllà de ravals i erms i zones industrials i polígons. Podria fer la impressió que viatjo a la deriva. El sol encara puja. Matí de promeses vagues. Encara no sé on soc. L'agulla mecànica traça amb precisió el seu camí predeterminat sobre els raïls. Llisca i em fa lliscar sobre un paisatge immutable i fugisser alhora: barraques, camps de cultiu, valls, pujols al fons, celatge, un riu fosc i dens, el desert, núvols de tota mena, barraques, camps de cultiu, valls, pujols al fons, més celatge, un riu net i prim. Miro el paisatge intentant anticipar-lo i puc, al mateix temps, recordar les sensacions de fa unes hores, quan encara sabia menys que ara on era i era fosc i jo avançava i, malgrat que no caminava, notava que em movia i percebia un ressò cavernós dins la foscor. Miro el paisatge present i anticipo el paisatge de l'avenir a partir de les variacions que ja conec mentre recordo el passat del túnel. Em projecto en les tres direccions del temps que conec de manera suau, plaent, meridional. Res no m'angoixa. Suro. Al cap de molt m'adono que el tren comença una ascensió duradora, de mandra estival. Ens perllonguem costa amunt. Arribo a un cim fals. Un cop hi soc, tot és pla. A partir d'allí ara puc veure les parets de pedra que s'alcen cap al final de la plana. Rocam vertical. M'hi atanso a poc a poc. No vull

perdre forces innecessàriament. Encara no sé cap on em dirigeixo ni quant tardaré a arribar-hi. Inicio la remuntada a pols. Aquest cop no hi ha cintes transportadores ni escales mecàniques. Pujo com si ho fes per una escala. Els graons, metàl·lics, estan inserits a la roca. Són fermes. No pateixo pel meu destí. Remunto la paret i començo a notar sentors marines. És la brisa. El sol comença a caure lentament. Un cop soc dalt de tot, veig una esplanada molt petita més enllà de la qual intueixo l'estimball. Corro quatre passes i salto al buit, braços estesos, com si hagués de volar. I volo. Volo per damunt d'un paisatge de pics punxents i segueixo el traç de les valls i altres cicatrius del paisatge. Ara llischo des de l'aire, des d'una altra perspectiva. No entenc la mecànica del meu vol. Res no em preocupa. Em deixo fer. Em deixo endur i flueixo fins que el sol gairebé ja s'ha amagat del tot amb l'habitual desplegament de coloraines. Sento que perdo altura. No hi puc fer res. No m'amoïno perquè no és una caiguda a plom sinó un planar suau, de voltor. Cada cop s'hi veu menys. Em dirigeixo de cap a la zona central d'un roquissar. No em preocupa gens topar-hi amb violència, esmicolar-me, convertir-me en un carnús inert. Just en l'instant en què estic a punt de xocar és negra nit. No veig cap a on m'encamino. Encara plano, ara a gran velocitat. Encara sé menys que mai on soc. Fosc absolut. Avanço encara. La brisa a la cara. No volo, ni camino, però noto que em moc. No sé on soc però en tinc pistes: hi ha un ressò cavernós dins la fosca. M'adono que es deu tractar d'un túnel. Res no em capfica.

L'Univers no es va estremir

Van deixar el quadern dins d'un calaix del qual no va moure's fins al cap de quatre anys. Durant aquest període ningú no se'n va recordar més. Ningú no va obrir-ne les tapes ni el va fullejar lentament, assaborint-ne els tresors.

El conductor del clípol l'havia trobat a terra en acabar un trajecte. Era de la mida d'un passaport. Hi havia una beta a la part exterior que servia per tancar-lo. No duia escrits ni noms ni telèfons. En canvi, era ple de frases que formaven llistes. Semblaven notes preparatòries.

L'home que havia anotat les frases feia poc més d'un any que s'havia jubilat. No li agradava quedar-se a casa. Preferia estar rodejat de gent. No era gaire amic de places i bancs. Se li va acudir que si cada dia pujava al clípol –li sortia molt bé de preu, ara que era un sènior– seria capaç de veure poc menys que una multitud. El mètode tenia l'avantatge afegit que al bus no passaria fred. El poble entrava i sortia a cada parada. El món desfilava davant dels seus ulls sense que ell hagués de fer el més mínim esforç. Aquest ball

constant de vida el meravellava. Al cap de poc va començar a reconèixer els passatgers habituals i les seves rutines. Es va familiaritzar amb les seves vides perquè molts trobaven amics i coneguts i en parlaven. De mica en mica, alguns d'aquests passatgers es van anar asseient a la seva vora i li explicaven urgències, cabòries, anhels. Però a ell el que més li interessava entre totes les minúcies del dia a dia eren els records més radiants que, de tant en tant, s'escolaven com a perles de les boques dels passatgers.

Així, amb paciència de bon escoltador, al cap de pocs mesos havia encetat unes dues dotzenes d'allò que ell anomenava *fitxes*. Al clípol només escoltava. A casa, més tard, endreçava les joies. Havia numerat les fitxes perquè no creia oportú desvelar el nom de les persones que li havien fet confidències, encara que fossin involuntàries.

L'endemà de perdre el quadernet, l'home es va morir plàcidament al llit d'una aturada cardíaca.

Fitxa 3 (parcial)

- la temperatura càlida i l'olor de mar de l'aire de Fortaleza a les onze de la nit en sortir de l'edifici de l'aeroport, la sensació de ser a casa
- el tacte humit de l'aire del passeig marítim de Palma, una tarda de primavera que passejava per veure ses barquetes
- l'olor d'algues seques de la platja de Llenaire
- la velocitat [il·legible] de la meua taula Roberto Ricci planant enfront de Valdevaqueros
- l'acceleració del cor, la dilatació de les pupil·les [diverses paraules il·legibles] i el somriure confiat en saltar de l'avió després d'un *ready-set-go* a 4.000 metres amb la minipèrdua sensorial instantània consegüent

- la sensació de dansa perfecta després d'encadenar a vista la via Peus de Moix de Coll de Nargó
- quan ens miràvem als ulls molta estona, molta, molta
- els sons greus de Zuco 103 que sembla que estiguin sonant dins el cor, l'emoció que t'envaeix i que no saps [inacabat]
- conduir i cantar «Bohemian Rhapsody» dins el cotxe amb ma cosina Norma en direcció a Barcelona, cridant al màxim i simulant que fugim de tot
- al matí, la cua de l'Abba picant contra el parquet compassadament quan nota que em desperto

Fitxa 4 (parcial)

- la llum del sol de la tarda dibuixant les branques nues d'un roure sobre la paret de la sala
- l'aire del mar d'hivern acariciant-me la cara a la velocitat del vaixell
- la visió dels camps delimitats al terreny, uns segons abans d'aterrar en una nova destinació
- un enorme sol ponent a l'horitzó camí de Tunis, per acomiadar el viatge
- els carrers solitaris del meu poble el matí de diumenge
- l'olor dels pins mentre pedaleges pels camins de bosc no gaire pendents
- la veu d'un cantant de *country* animant una nit de Williams, Arizona, transportant-te a una pel·lícula de John Wayne

Fitxa 11 (parcial)

- les cançons de REM, Sting i Tracy Chapman, evocadores d'un inici de joventut

- uns ulls enormes mirant-me fixament a través d'un llit transparent
- les llargues converses nocturnes amb la vocació de fer un món millor
- l'anunci telefònic del resultat positiu d'un examen a quilòmetres de distància
- la serenitat d'un paisatge de mar amb els primers rajos de sol acompanyats d'un bon llibre a la Costa Brava
- el [il·legible] de la màgia de sentir una vida créixer dins meu

Fitxa 1 (parcial)

- les estrelles que apareixien al cel de Civís a l'agost quan parava de ploure
- l'olor de la Maria aquell vespre just abans que el sol s'amagués darrere del coll d'Ares
- el reflex de les estrelles a l'estany Gros de Basturs, com un milió de llampades surant a l'aigua
- la superfície de vidre de l'estany del Pessó, el de dalt, tan clara que semblava que hi havia dos cels, l'un sobre l'altre
- a les prades, a la primavera, vora el ramat, quan sortia el sol i no es podia distingir on naixia el cel i on s'acabava la terra
- la pluja d'agost fent bombolles als bassals

Fitxa 7 (parcial)

- miríades de cuques de llum una nit d'estiu a la riera d'Ocata, quan hi anàvem a pescar el congre, talment una rèplica de la volta celeste
- el perfum barrejat de vi ranci i de tomàquets de penjar

- al celler de Ca la Margalida, al poble del Masroig, al Priorat
- la sentor mesclada de tinta i màstic de la impremta de can Seix & Barral, a la Barcelona dels anys seixanta
  - la imatge del meu fill petit, el Roger, el dia que el vaig conèixer per primera vegada, en un marge de la carretera a la Guingueta d'Ix, quan ja tenia cinc mesos
  - les soles d'unes xiruques que vaig gastar al cap de pocs mesos de tant caminar pels carrers en el meu exili parisenc
  - la gravidesa de l'atmosfera abans de desencadenar-se la tempesta, a qualsevol lloc de muntanya
  - el silenci còsmic al cim del Casamanya
  - la definició de *llumí* al Diccionari Pompeu Fabra
  - el sostingut de baríton a les *Vespro della Beata Vergine* de Monteverdi
  - la *raie à la sauce moutarde* a la terrassa del Café du Commerce d'Ars-en-Ré, qualsevol dia de l'any, a l'illa de Ré (Charente-Maritime)
  - el xiscle punyent de les orenetes, al cel del terrat de casa, preludi de l'arribada de l'estiu

L'Univers no es va estremir quan quatre anys més tard la nova secretària de la companyia de transport va agafar el quadern, el va fullejar breument i el va fer passar per la trituradora de paper amb indiferència majestàtica.

I aquest és el rumor. I aquesta és la improbable història que algú em va explicar i a la qual només podem aportar versemblança tot reproduint algunes fitxes fragmentàries que m'han arribat per via oral. Fora gairebé impossible que permetéssim que aquest memoràndum de vida es perdés del tot.